

CAPITALUL EDUCAȚIONAL AL RAIONULUI CAHUL – RESURSĂ A DEZVOLTĂRII REGIONALE

EDUCATIONAL CAPITAL OF THE CAHUL DISTRICT – RESOURCE OF THE REGIONAL DEVELOPMENT

Sergiu CORNEA

Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul

e-mail: cornea.sergiu@usch.md

Abstract. *Capitalul educațional al raionului Cahul, cel mai mare ca suprafață (1545,28 km²) și populație (116,7 mii) raion din Republica Moldova, reprezintă o importantă resursă a dezvoltării economice regionale. Este realizată o analiză a capitalului educațional al raionului Cahul din perspectiva valorificării sale în scopul susținerii dezvoltării social-economice regionale și aprofundării cooperării transfrontaliere în cadrul Euroregiunilor Siret-Prut-Nistru și Dunărea de Jos, la care raionul este parte. În acest sens, capitalul educațional poate fi un factor catalizator al dezvoltării și datorită faptului că în raionul Cahul activează mai multe instituții de învățământ care pot contribui la pregătirea cadrelor calificate pentru diverse domenii de activitate, relevante pentru dezvoltarea economică și cooperarea transfrontalieră. În condițiile dezvoltării economice precare a Regiunii de dezvoltare Sud capitalul educațional poate contribui la amplificarea activităților economice prin pregătirea forței de muncă în corespundere cu cerințele pieții. A fost realizată analiza SWOT a sistemului educațional al raionului și propuse unele acțiuni ce ar contribui la perfecționarea sistemului de formare a forței de muncă calificate în conformitate cu cerințele pieții muncii regionale.*

Cuvinte cheie: educație, capital educațional, dezvoltare regională

CZU: 352.07:332.1(478)

Abstract. *The educational capital of the Cahul, the largest district as area (1545,28 km²) and population (116,7 thousand) from the Republic of Moldova, represents an important resource of the regional economic development. It is made an analysis of the educational capital of Cahul district from the perspective of its valorisation in order to support the regional socio-economic development and to deepen the cross-border cooperation within the Siret-Prut-Nistru and Lower Danube Euroregions, to which the district is a party. In this sense, the educational capital can be a catalyst for development and due to the fact, that in Cahul district are several educational institutions that can contribute to the training of qualified staff for various fields of activity relevant to the economic development and cross-border cooperation. In the precarious economic development conditions of the Southern Development Region, the educational capital can contribute to the enhancement of economic activities by training the labour force in line with market requirements. It was carried out the SWOT analysis of the district educational system and proposed some actions that would contribute to the improvement of the qualified workforce training system in line with the requirements of the regional labour market.*

Keywords: *education, educational capital, regional development*
UDC: 352.07:332.1(478)

1. Rolul educației în formarea capitalului uman. Republica Moldova conform Indicelui Dezvoltării Umane (IDU) se clasează în topul categoriei de dezvoltare umană medie ocupând poziția 107 din 188 de țări. Între 1990 și 2015, valoarea IDU a Republicii Moldova a crescut de la 0,652 la 0,699, înregistrând o creștere de 7,2 la sută. În această perioadă, speranța de viață la naștere a crescut cu 4,1 ani, numărul mediu de ani de școlarizare a crescut cu 3,9 ani (Human Development Report, 2016). După indicele dezvoltării capitalului uman Republica Moldova ocupă locul 62 din 130 state (The Global Human Capital Report 2017, p. 136). Situația actuală a dezvoltării capitalului uman în Republica Moldova a fost determinată în principal de evoluțiile și procesele inerente perioadei de tranziție: criza economică, scăderea nivelului de trai, migrația populației.

În general, analizele și studiile dedicate capitalului uman au tendința de a-l defini, în mod prioritar, ca și capital educațional. Educația, după cum a demonstrat M. Blaug (1976), reprezintă în fapt esența capitalului uman fiind mai importantă decât alte componente constitutive. Un nivel mai înalt al studiilor oferă oportunități mai mari în ceea ce privește majorarea veniturilor și o mai mare mobilitate profesională. Un individ își dezvoltă capitalul uman atât prin educație și formare profesională, cât și prin experiențele sale de viață, iar calitatea și cantitatea capitalului uman acumulat determină în mare măsură poziția sa pe piața muncii. După cum s-a demonstrat în literatura de specialitate, fiecare an suplimentar de școală crește câștigurile pe durata vieții cu aproximativ 10% (Krueger & Lindahl, 2001, p. 1101). Educația aduce beneficii nu doar la nivel individual, impactul social al educației îl depășește pe cel particular.

Relația dintre educație și piața forței de muncă, evoluția acesteia din perspectiva corespunderii cererii și ofertei este un aspect important al analizei capitalului uman. Deoarece majoritatea cunoștințelor și competențelor se însușesc în instituțiile de învățământ, sistemului educațional i-a fost recunoscută contribuția determinantă la formarea capitalului uman și, în consecință, la dezvoltarea economică, socială și spirituală a unei țări. Pentru maximizarea efectelor procesului educațional asupra dezvoltării capitalului uman și implicit asupra dezvoltării economice trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- cantitatea și calitatea educației măsurate în număr de ani de studiu, procent din PIB alocat sistemului educațional, rata de participare școlară, rezultatele și performanțe școlare de nivel înalt iar oferta educațională să corespundă cerințelor pieței forței de muncă, atât celor actuale cât și celor de perspectivă;

- existența unui mediu socio-economic și politic stabil și un ritm ascendent de creștere economică;

- diferențele dintre venituri la nivel individual să fie determinate de nivelul de pregătire școlară și profesională al individului (Moroianu & Moroianu).

Rolul instituțiilor de învățământ este de a pregăti studenții prin formarea de competențe și abilități în corespundere cu necesitățile pieței muncii. Angajabilitatea reprezintă capacitatea absolventului de a obține un loc de muncă în concordanță cu competențele însușite, de a-l menține și de a se dezvolta profesional. Există o relație directă dintre nivelul formării profesionale și angajabilitate. Posibilitatea de a-ți găsi un loc de muncă este mai mare cu cât este mai mare nivelul de studii. Astfel, în anul 2017 rata de ocupare ale celor cu studii superioare era de 56%, cu studii medii de specialitate – 43,7%, cu studii secundare profesionale – 46,3%, liceale sau medii generale – 37,3%, gimnaziale – 31,3%, primare sau fără școală primară – 4,5% (Forța de muncă în Republica Moldova 2018, p. 29).

În Republica Moldova, învățământul este unul predominant public. Cheltuielile pentru educație reprezintă una dintre ramurile prioritare finanțate de guvern. Astfel, în anul 2017, cheltuielilor pentru educație le-au revenit poziția secundă cu o cotă de 16,3% din cheltuielile bugetare și 5,9% din PIB (Hîncu & Conencov, 2017, p. 104). Bugetelor unităților administrativ-teritoriale le revine 39% din total cheltuieli pentru educație (Strategia sectorială de cheltuieli).

2. Dimensiunea instituțională a capitalului educațional al raionului Cahul. Sistemul educațional al raionului Cahul include o multitudine de instituții de diferite niveluri. Vom lua în considerare atât instituțiile care sunt încadrate nemijlocit în procesul de pregătire a specialiștilor pentru piața muncii: universitatea, colegiile și școlile profesional-tehnice, cât și sistemul învățământului general al raionului.

Învățământul superior este reprezentat de Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul care este o instituție publică, fondată la 7 iunie 1999, având ca scop pregătirea și asigurarea localităților din sudul Republicii Moldova cu cadre de înaltă calificare (Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu”).

Cu toate că are o istorie doar de două decenii, Universitatea „B.P. Hasdeu” a înregistrat rezultate foarte bune atât în domeniul cercetării științifice, cât și în implicarea cadrelor didactice în organizarea și realizarea activităților extra-curriculare, programelor și proiectelor care au ca scop dezvoltarea domeniului educațional în regiunea de sud a Republicii Moldova.

În prezent, Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” formează specialiști pe două niveluri de pregătire: licență și master. Acestea sunt structurate în cadrul a trei facultăți, după cum urmează: Facultatea de Filologie și Istorie; Facultatea de Drept și Administrație Publică și Facultatea de Economie, Informatică și Matematică. În cadrul acestor facultăți sunt formați specialiști în următoarele domenii: Filologie Română, Filologie Engleză, Filologie Franceză, Istorie,

Pedagogie, Drept, Administrație Publică, Business și Administrare, Finanțe și Bănci, Contabilitate, Turism, Inginerie și management în transporturi, Informatică și Matematică.

Dezvoltarea Universității „B.P. Hasdeu” este exprimată și prin baza sa materială care corespunde standardelor de asigurare a unui proces de învățământ la parametri optimi. Activitățile se desfășoară într-un complex imobiliar renovat, constituit din două corpuri de învățământ. În mare parte, prin efort investițional propriu, universitatea a reușit să doteze corespunzător toate spațiile destinate procesului de învățământ și cercetare științifică cu mobilier și echipament adecvat activităților didactice și de cercetare științifică.

Instituția mai dispune de 3 cămine care asigură studenții cu spațiu locativ, o bibliotecă cu 3 săli de lectură, 4 săli multimedia care oferă studenților și cadrelor didactice posibilitatea să acceseze Internetul și să utilizeze baze de date și platforme educaționale.

Un rol important în îmbunătățirea procesului de învățământ îl au serviciile și centrele din universitate: Centrul Francez de Resurse Școlare și Universitare, Centrul Englez de Resurse, Centrul de Documentare ONU, Centrul Pro-Europa Cahul, Clinica Juridică etc. Aceste centre asigură consultanță în ceea ce privește furnizarea de surse metodice și bibliografice, promovarea valorilor europene și altele.

Un rol important în dezvoltarea Universității „B.P. Hasdeu” îl au relațiile de strânsă colaborare cu instituții de învățământ superior din țară și de peste hotare.

La 1 decembrie 2000 a fost semnat acordul de fondare a Asociației Universitare a Euroregiunii „Dunărea de Jos”. Cu toate că acest acord ar fi putut fi un instrument eficient de valorificare a oportunităților oferite de programele educaționale europene, universitățile din euroregiune nu l-au apreciat și dezvoltat.

Învățământul secundar profesional este reprezentat la nivelul raionului Cahul de două colegii. Colegiul Industrial-Pedagogic „Iulia Hasdeu” din Cahul, cu o istorie de peste șaptezeci de ani, este un centru regional de prestare a serviciilor educaționale și academice, care satisface cererea de specialiști și de produse inovatoare pentru organizațiile și comunitățile din partea de sud a Republicii Moldova. Colegiul are în oferta sa educațională următoarele specialități: contabilitate, informatică, ecologie și protecția mediului, asistență socială, interpretare instrumentală, coregrafie, pictură, pedagogia învățământului primar și preșcolar (Colegiul Iulia Hasdeu din Cahul).

Colegiul de Medicină din or. Cahul este o instituție de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, cu o bogată tradiție în care se asigură, prin ansamblul de activități educaționale, formarea formarea specialiștilor în domeniul medicinei competitivi pe piața muncii la două

specialități: medicină și îngrijirea bolnavilor, absolvenții obținând calificarea „asistent medical” (Colegiul de Medicină din or. Cahul). În Tabelul 1 sunt prezentate date despre numărul studenților din sistemul învățământul secundar profesional:

Tabelul 1 Instituții și elevi în învățământul secundar profesional

Regiuni de dezvoltare, raioane	Numărul de elevi				
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Total țară	19 581	18 248	17 508	16 098	18 980
Regiunea Sud	2 409	2 160	2 204	2 019	2 514
Raionul Cahul	781	775	815	814	868

Sursa: Statistica teritorială, 2017, p. 87. [http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Statistica_teritoriala/ Statistica_teritoriala_2017.pdf](http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Statistica_teritoriala/Statistica_teritoriala_2017.pdf) (accesat la 07.08.2018).

În raionul Cahul activează și două școli profesionale. Școala Profesională nr. 1 din municipiul Cahul acoperă necesitățile pieții muncii în următoarele domenii: a) industria alimentară – controlor produse alimentare, cofetar; b) electronică, automatică și telecomunicații – operator pentru suportul tehnic al calculatoarelor; c) servicii hoteliere, restaurante și alimentație publică – bucătar-chelner; d) industria ușoară – croitor confecționar îmbrăcăminte la comandă – cusător; e) artizanat – confecționar obiecte de artă din lemn, sculptor în lemn; f) industrie – cazangiu (Școala Profesională nr. 1). Deoarece Școala Profesională nr. 1 își adaptează ofertele de pregătire profesională la cerințele progresului tehnic, corelând interesul de formare personală și profesională cu evoluția mediului economic, își poate lărgi oferta educațională în corespundere cu necesitățile pieții muncii.

Școala Profesională nr. 2 se axează pe pregătirea specialiștilor în domeniile: a) construcții – electrogazosudor-montor, tăietor cu gaze, tencuitor, placator cu plăci, asamblor-montator profiluri de aluminiu și geamuri termopan, montator sisteme tâmplărie termoizolanta, lăcătuș instalator tehnică sanitară; b) exploatarea și reparația automobilelor și utilajelor: mașinist la excavator cu o singura cupa, mașinist la buldozer, mașinist la automacara, mașinist la autotururi și ascensoare hidraulice, mecanic auto, electrician-electronist auto, lăcătuș redresarea caroserii; c) exploatarea rețelelor electrice – electromontor la repararea utilajului electric, lăcătuș electrician la reparația utilajelor electrice (Școala profesională nr. 2, or. Cahul).

Sistemul de învățământ general al raionului Cahul, coordonat de Direcția Generală Învățământ raională include 103 de instituții și are următoarea structură: instituții preșcolare – 48, școli primare – 1, școli primare-grădinițe – 1, gimnazii/grădinițe – 7, gimnazii – 29, licee – 11, extrașcolare – 5, școală internat pentru copii cu deficiențe de auz – 1. La cele 103 instituții aflate în subordinea Direcției Generale Învățământ Cahul sunt angajați în total 4.138 persoane, dintre

care 202 în posturi de conducere, cadre didactice – 1.828 și 2.108 constituie numărul personalului nedidactic (Direcția Generală Învățământ Cahul).

Numărul de elevi la 10 000 de locuitori, comparativ cu media regională și națională, în raionul Cahul este mai mare. În același timp, numărul de elevi care revin unui cadru didactic în anul școlar 2016/2017 a fost mai mic (Tabelul 2) . Aceste două momente avantajează raionul Cahul la capitolul dezvoltării componentei educaționale a capitalului uman.

Tabelul 2 Numărul de elevi la 10 000 locuitori și numărul de elevi la un cadru didactic (învățământ de zi)

Regiuni de dezvoltare, raioane	Numărul de elevi la 10 000 locuitori			Numărul de elevi la un cadru didactic		
	2012/13	2014/15	2016/17	2012/13	2014/15	2016/17
Total R. Moldova	1 028	956	937	10,7	11,0	11,5
Regiunea Sud	1 060	953	897	10,5	10,7	11,0
Raionul Cahul	1 058	980	920	9,6	11,0	10,7

Sursa: Statistica teritorială, 2017, p. 84. http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Statistica_teritoriala/Statistica_teritoriala_2017.pdf (accesat la 07.08.2018).

3. Analiza SWOT a sistemului educațional din raionul Cahul din perspectiva domeniului dezvoltarea capitalului uman. Pentru a putea oferi un tablou veridic al stării de lucruri în domeniul capitalului uman al raionului Cahul am realizat analiza SWOT:

Puncte tari:

- oferta educațională diversificată;
- predictibilitatea sistemului raional de învățământ;
- existența universității care oferă programe de licență și masterat;
- corp profesoral bine pregătit;
- existența cadrelor didactice care au lucrat în mediul economic;
- existența unei infrastructuri logistice și a serviciilor de calitate pentru elevi și studenți;
- menținerea unui sistem de echitate socială în instituțiile de învățământ;
- înzestrarea materială modernă a instituțiilor de învățământ;
- îmbinarea activității didactice cu cea de cercetare;
- dinamica ascendentă a producției științifice;
- existența sistemului de asigurare a calității în instituțiile de învățământ;
- diversificarea și amplificarea relațiilor internaționale cu instituții de învățământ din alte state, în special cu cele din România;
- tendința de a stabili relații cu mediul de afaceri în scopul adaptării programelor de studii la necesitățile pieței muncii;
- mobilități internaționale pentru studenți și cadre didactice în cadrul

programului Erasmus+;

- număr considerabil de absolvenți angajați pe piața muncii.

Puncte slabe:

- cadrul normativ inflexibil complică adaptarea rapidă a programelor de formare profesională cerințelor pieței muncii;

- procesul de învățământ este teoretizat, cu accent pe transmitere și memorare de date, informații și cunoștințe teoretice;

- neadaptarea suficientă a practicilor străine la realitățile pieții muncii autohtone;

- numărul prea mare de discipline existente în planurile de învățământ;

- specializările propuse de instituțiile de învățământ reacționează lent la evoluțiile de pe piața muncii;

- inexistența unor consorții internaționale de învățământ și cercetare cu scopul oferirii diplomelor duble și diseminării rezultatelor cercetării;

- mobilitatea academică redusă a cadrelor didactice;

- lipsa organizării de programe de studii și de cercetare inter- și trans-disciplinare;

- orientarea insuficientă a programelor oferite spre student, care trebuie să răspundă cerințelor pieței forței de muncă;

- rigiditatea sistemului educațional raional datorată cadrului reglementativ existent;

- rezultate relativ scăzute ale activității de cercetare științifică din universitate (comparativ cu universitățile europene);

- participarea foarte scăzută a personalului didactic la competițiile naționale și la cele internaționale pentru granturi de cercetare;

- colaborare slabă cu mediul de afaceri din perspectiva consultanței din și spre mediul de afaceri, dar și a stagiilor de practică a studenților;

- lipsa unor proceduri simplificate și transparente de derulare a procesului de practică;

- insuficiența cursurilor pentru aprofundarea pregătirii personalului din companii sau a personalului didactic;

- lipsa unei baze materiale de experimentare performante (laboratoare, echipamente, personal auxiliar de întreținere și mentenanță);

- finanțarea redusă a instituțiilor de învățământ de toate nivelurile;

- sistem neperformant de salarizare a cadrelor didactice;

- lipsa unui sistem adecvat de adaptare a structurii programelor de învățământ la necesitățile pieței muncii;

- existența unei culturi organizatorice neomogene, care nu favorizează creativitatea, eforturile susținute și obținerea de performanțe;

- evaluarea studenților pe parcursul procesului de învățământ nu este sincronizată cu tendințele de pe piața muncii;

- inexistența unui sistem obiectiv și coerent de evaluare a prestației cadrelor didactice;
- discrepanțe semnificative între prevederile legislative cu referire la educația pe întreg parcursul vieții și punerea în practică a acestora la nivel raional;
- lipsa de concordanță între prioritățile stabilite în documentele de politici educaționale și resursele financiare alocate pentru realizarea deplină a acestora;
- neimplicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de dezvoltare a capitalului uman.

Oportunități:

- instituțiile de învățământ din raionul Cahul pot și trebuie să se alinieze valorilor și standardelor europene;
- mobilitatea profesorilor, studenților și a elevilor diversifică și oferă oportunități de participare în procesul educațional european;
- accesul la baze de date științifice internaționale și la biblioteci on-line;
- posibilitatea de colaborare cu companii naționale și internaționale;
- existența autonomiei instituțiilor de învățământ și a conlucrării cu autoritățile locale interesate în utiliza potențialul academic în rezolvarea unor probleme de interes local;
- posibilitatea dezvoltării carierei profesionale de cadru didactic;
- posibilitatea de atragere de fonduri din alte surse decât cele publice;
- posibilitatea de afirmare în plan antreprenorial prin valorificarea unor rezultate din cercetarea sau activitatea academică;
- prioritatea acordată de Uniunea Europeană educației permanente în vederea formării unor noi competențe necesare în societatea cunoașterii;
- disponibilitatea fondurilor europene în vederea finanțării programelor de educație permanentă și a proiectelor de cercetare.

Amenințări:

- amplificarea concurenței în domeniul învățământului la nivel regional, național și internațional ca urmare a fenomenului de globalizare;
- creșterea concurenței din partea furnizorilor de servicii educaționale din afara sistemului de învățământ formal datorită capacității de a accesa fonduri europene;
- amplificarea concurenței din partea universităților străine care oferă programe de educație și formare profesională sub forma învățământului la distanță sau on-line;
- emigrarea elevilor, studenților și a cadrelor didactice;
- diminuarea numărului de specialiști din țară ca urmare a extinderii oportunității oferite în străinătate;
- insuficienta preocupare a elevilor și studenților pentru studii și dezvoltare personală;
- baza de cercetare și dotarea logistică limitate;

- finanțarea insuficientă a instituțiilor de învățământ și lipsa unor soluții de finanțare alternative sustenabile;
- existența unui sistem de finanțare care încurajează școlarizarea unui număr mare de studenți, dar descurajează menținerea unor standarde performante în evaluarea studenților;
- legislația complicată, ambiguă și fluctuantă;
- lipsa cadrului legal care să stimuleze efectuarea de stagii de practică de către studenți și profesori în companii;
- organizarea universitară care nu favorizează învățământul trans-disciplinar și inter-disciplinar, cu acordul și participarea diverselor universități.

4. Concluzii. Un sistem de învățământ poate fi considerat eficient doar atunci când dezvoltă la absolvenții săi capacitatea de a valorifica cunoștințele și competențele obținute în activitățile practice, creativitatea și spiritul inovator în soluționarea problemelor cu care se confruntă. Aceste calități îi ajută pe tinerii specialiști să se adapteze mai repede la cerințele pieței muncii, evitând astfel șomajul.

În general, sistemul educațional al raionului Cahul dispune de instituții și cadre didactice pregătite care ar putea asigura formarea calitativă a specialiștilor pentru diverse ramuri și de diferite niveluri de competență. În scopul asigurării unor perspective clare de dezvoltare a sistemului educațional al raionului Cahul se impune realizarea următoarelor acțiuni prioritare:

- a) dimensionarea judicioasă a rețelei de instituții educaționale în corespundere cu necesitățile pieței muncii și în conformitate cu tendințele demografice existente;
- b) implementarea programelor de formare profesională care ar asigura pregătirea specialiștilor potrivit standardelor actuale de calitate
- c) formarea la absolvenții instituțiilor de învățământ a competențelor necesare pentru dezvoltarea personală și profesională pe parcursul întregii vieți;
- d) diversificarea formelor de motivare a cadrelor didactice în scopul asigurării calității procesului de formare a tinerilor specialiști;
- e) crearea parteneriatelor sociale durabile cu actorii importanți de pe piața muncii.

Referințe bibliografice:

1. Blaug, M. (1976). The Empirical Status of Human Capital Theory: A Slightly Jaundiced Survey. In: *Journal of Economic Literature*, Vol. 14, No. 3, pp. 827-855.
2. *Colegiul de Medicină din or. Cahul*. Disponibil <http://colegiuldemedicinacahul.edu.md/>
3. *Colegiul Iulia Hasdeu din Cahul*. Disponibil <http://cihcahul.md/>
4. *Direcția Generală Învățământ Cahul*. Raport pentru anul 2018.

- <http://dgicahul.md/> (accesat la 05.09.2018).
5. *Forța de muncă în Republica Moldova: ocupare și șomaj* (2018). Chișinău: BNS.
  6. Hîncu, R., & Conencov, O. (2017). Îmbunătățirea calității vieții prin investiții în educație. *Economica*, nr. 2 (100).
  7. *Human Development Report (2016)*. New York: United Nations Development Programme, 2016. Disponibil http://hdr.undp.org/sites/default/files/2016_human_development_report.pdf (accesat la 01.09.2018)
  8. Krueger, A., & Lindahl, M. (2001). Education for Growth: Why and for Whom? In: *Journal of Economic Literature*, Vol. XXIX, p. 1101.
  9. Moroianu, N., Moroianu, D. *Capitalul intelectual în actualitate*. Disponibil <http://oeconomica.uab.ro/upload/lucrari/820063/18.pdf> (accesat la 01.10.2018).
  10. *Școala Profesională nr. 1*. Disponibil <http://www.sp1cahul.md/>
  11. *Școala Profesională nr. 2, or. Cahul*. Disponibil <http://sp2cahul.md/installation/meserii.pdf>
  12. *Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul educației, 2017-2019* (2017). Disponibil https://mecc.gov.md/sites/default/files/strategia_sectoriala_de_cheltuieli_in_domeniul_educatiei_2017-2019_0.pdf
  13. *The Global Human Capital Report* (2017). Disponibil http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Human_Capital_Report_2017.pdf (accesat la 01.09.2018).
  14. *Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul*. Disponibil <http://www.usch.md/>